

11. A rendőri tevékenységek ellenőrzése

11.1. Az ellenőrzés célja, szerepe

Az ellenőrzési tevékenység a vezetői munka részeként arra hivatott, hogy összehasonlítsa a kitűzött célokat az elért eredményekkel. Természetes, hogy ez a megismerési folyamat végigkíséri a vezetői munka teljességét, hiszen a cél nem az, hogy a vezető kizárólag a munkafolyamat végén kapjon információt arról, hogy mit sikerült elérnie a szervezetnek a kitűzött célokból. Ekkor már késő lenne korrigálni a szervezet tevékenységét. Ehelyett az ellenőrzés *folyamatos összehasonlítást jelent*, amely arra irányul, hogy a vezető megismerje, hogy a szervezet hol tart a célok elérésében. A rendőrség e tekintetben különleges helyzetben van. Az ugyanis egyértelmű, hogy a rendőri munka céljai, eredményei kizárólag a jogállamiság mérlegén mérhetők le.¹ Ennek megfelelően az ellenőrzésnek is *elsősorban a jogszerű működés biztosítását* kell szolgálnia. Minthogy azonban a „rendőrködés” egyben szakmát is jelent – mégpedig igen különlegeset, mert a szakmai szabályok java jogilag szabályozott –, ezért az ellenőrzés *további célja* annak megismerése, hogy a rendőri munkavégzés *megfelel-e a szakmai szabályoknak, más szóval a szakszerűség követelményének*.

A tevékenységet az Ellenőrzési Szabályzatról szóló 6/2012. (III. 9.) ORFK utasítás (a továbbiakban: Ellenőrzési Szabályzat) szabályozza, amelynek személyi hatálya kiterjed egyrészt az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv (az utasítás alkalmazásában: rendőrség) teljes személyi állományának, másrészt a szervezeten belül létrehozott fegyveres biztonsági őrsegek tagjai szakmai tevékenységének ellenőrzésére.

A rendőrség belső normája az ellenőrzés fogalmát – az általánosan elfogadott nézettől némileg eltérve – ekként határozza meg:

„ténymegállapító, összehasonlító, értékelő és javaslattevő tevékenység, a vizsgált terület, illetve tevékenység helyzetének tényszerű feltárása, a működési gyakorlat hiteles megismerése és mindezek viszonyítása a jogszabályokhoz és belső normákhoz, továbbá a rendelkezésre álló erőforrásokhoz, majd a megállapítások rendszerezése alapján javaslatok megfogalmazása a vezetői döntésekhez”.²

Az ellenőrzés tehát leegyszerűsítve egy háromfázisú tevékenység, amelynek első ciklusa az ellenőrzés tárgyát képező eljárással, tevékenységgel, módszerrel kapcsolatban kialakított gyakorlat megismerése. A második mozzanat a megismert gyakorlat és a vonatkozó normatív környezet, továbbá a rendelkezésre álló (anyag, technikai és humán) erőforrások összevetése. A harmadik, egyben utolsó fázis az összevetés eredményeként levont következtetések, megállapítások alapján történő javaslattevés. A három fázis végső soron az ellenőrzött szervezet működésének javítását,

¹ Sallai János et al.: A „jó rendészet” közpolitikai kapcsolódási lehetőségei. *Államtudományi Műhelytanulmányok*, (2016), 31.

² 6/2012. (III. 9.) ORFK utasítás 8. pont a) alpont.

a jog- és szakszerű gyakorlat kialakítását és az erőforrások felhasználásának optimalizálását célozza.

Az ellenőrzési szabályzat az ellenőrzés célját eképpen határozza meg:

„Az ellenőrzés célja, hogy előmozdítsa a rendőrség Alaptörvényben, sarkalatos törvényekben, törvényekben és más jogszabályokban (a továbbiakban: jogszabályok), valamint közjogi szervezetszabályozó eszközökben és más belső normákban (a továbbiakban együtt: belső normák) meghatározott, továbbá az európai uniós tagságból eredő feladatainak törvényes, szakszerű, eredményes és hatékony végrehajtását. Az ellenőrzés a rendőrség működésében tapasztalható erősségek és gyengeségek, valamint kockázati tényezők és lehetőségek feltárásával segíti az irányítói-vezetői tevékenységet, támogatja a legjobb gyakorlat kialakítását, a szervezeti kultúra fejlődését, és mindezek révén hozzájárul a személyi állomány szolgálati tevékenységének sikerességéhez és társadalmi elfogadottságának javításához, a szervezet hatékony működéséhez.”³

Az ellenőrzés céljának meghatározásában helyet kapott a SWOT-analízis, amely a stratégiaalkotás során a civil életben is előszeretettel alkalmazott, az erősségek (*strengths*) és gyengeségek (*weaknesses*), valamint a lehetőségek (*opportunities*) és veszélyek (*threats*) összevetésére szolgáló módszer. Lényege, hogy az előbbi – befolyásolható – belső tényezők és az utóbbi – nem befolyásolható – külső tényezők listázásával átfogó képet kapunk egy-egy tervezett vagy épp zajló munkafolyamatról. Az állapotfelmérés elvégzése természetesen nem alkalmas arra, hogy önmagában változást idézzon elő. Az analízisből leszűrt következtetések alapján azonban a gyengeségek minimalizálhatók, a veszélyek tudatosan elkerülhetők.

11.2. Az ellenőrzés alapelvei

Törvényesség, szakszerűség: bármely típusú, szintű vagy módszerű ellenőrzés (lásd később) kizárólag a vonatkozó jogszabályok, közjogi szervezetszabályozó eszközök vagy más szakmai szabályok figyelembevételével, azok magas színvonalú ismeretének birtokában végezhető.

Célszerűség, tervszerűség: az ellenőrzés nem lehet öncélú, a szakmai érdekekkel össze nem függő vagy elvtelen célból végrehajtott. Az ellenőrzéseknek összhangban kell lenniük a különböző időszaki munka- és ellenőrzési tervekkel, az ellenőrzési stratégiával, a vezetők által meghatározott szakmai prioritásokkal, továbbá a korábbi ellenőrzések tapasztalataival.

Objektivitás, komplexitás, függetlenség: az objektivitás lényege, hogy az ellenőrzésnek a valós tények megállapítására és az ezekből levonható objektív összefüggések, illetve következtetések megállapítására kell irányulnia. A függetlenség magában foglalja, hogy az ellenőrzést végző ellenőr nem utasítható abban a vonatkozásban, hogy az ellenőrzés során milyen tényeket, hiányosságokat állapít meg, és – a függetlenített ellenőrzési tevékenységet végző ellenőr – kizárólag ellenőrzési feladatokat végezhet, egyéb végrehajtási tevékenységbe – a különleges jogrendi (minősített időszaki)⁴ feladatokat kivéve – nem vonható be.

³ 6/2012. (III. 9.) ORFK utasítás 2. pont.

⁴ Az Ellenőrzési Szabályzat a *minősített időszak* kifejezést tartalmazza, amely a különleges jogrend szinonimájaként általánosan használt szakkifejezés annak ellenére, hogy az Alaptörvény nem tartalmazza ezt a megnevezést (ugyanis a jogalkotó a *különleges jogrend* kifejezést alkalmazza), sőt korábban az Alkotmány sem tartalmazta.

Hitelesség, nyilvánosság, jóhiszeműség: a hitelesség magában foglalja, hogy az ellenőrzés tényét, módját, megállapításait és más lényeges elemeit minden esetben megfelelő alaki és tartalmi követelmények szerint kell a jóhiszeműség követelményeinek megfelelően dokumentálni. A nyilvánosság jegyében – a szükséges mértékben – korrekt tájékoztatást kell adni az ellenőrzött személynek, az ellenőrzött szerv vezetőjének és – ha az ellenőrzés tárgya azt indokolttá teszi – a szélesebb nyilvánosságnak is.

Együttműködés: az ellenőrzési tevékenység eredményessége érdekében az érintett személyek és szervek valamennyi ellenőrzés során kölcsönösen együttműködnek egymással.⁵

A komplexitás elve az ellenőrzés összetettségének fontosságát hivatott hangsúlyozni részint az ellenőrzés során alkalmazott módszerek, részint pedig az ellenőrzés tárgyának mindenre (hiányosságok és pozitív tapasztalatok egyaránt) kiterjedő vizsgálatára. Az ellenőrzés jóhiszeműségének elve a polgári jogi jóhiszeműség és tisztesség elvéből vezethető le. Jóhiszemű az, aki a látszattól eltérő valós tényekről nem tud, és kellő gondosság tanúsítása mellett sem tudhat. A jóhiszeműség elve szerint tehát az ellenőrzés nem lehet hibakereső, kizárólag hiányosság megállapítását célzó, arra irányuló.

11.3. Az ellenőrzés rendszere

Az ellenőrzés rendszere arra a kérdésre keresi a választ, hogy ki milyen felhatalmazás alapján végzi az ellenőrzési tevékenységet.

A rendőrség szervezetén belüli ellenőrzés rendszere az alábbi elemekből áll:

- függetlenített ellenőrzés;
- szakmai irányítás keretében végzett ellenőrzés;
- vezetői ellenőrzés;
- munkafolyamatba épített ellenőrzés.

A függetlenített ellenőrzést, illetve szakirányítás keretében ellenőrzést végző személynek a következő szakmai követelményeknek kell megfelelnie:

- a hatályos jogszabályokban és belső normákban foglalt képesítési követelmények teljesítése;
- az ellenőrzött tevékenységet érintő jogszabályok és belső normák ismerete;
- az ellenőrzött szakterület munkájában szerzett legalább 3 év szakmai gyakorlat és kiemelkedő jártasság.⁶

11.3.1. Függetlenített ellenőrzés

A rendőrség – miként arra *A rendőrség felépítése, feladatai* fejezetben utaltunk – hierarchikusan felépülő szervezet. A különböző szintű szervezetek közötti jogviszony az *irányítás* fogalmával írható le leginkább. Ennek egyik jogilag nevesített eszköze az ellenőrzés. A függetlenített belső ellenőrzés szerepe ennek az ellenőrzésnek az ellátása. *A függetlenített ellenőrzés, a rendőri szerv vezetőjének közvetlen alárendeltségében működő, kizárólag ellenőrzési feladatokat ellátó*

⁵ 6/2012. (III. 9.) ORFK utasítás 3–7. pont.

⁶ 6/2012. (III. 9.) ORFK utasítás 35. pont.

szervezeti egységek (ellenőrzési szolgálatok) által végrehajtott belső ellenőrzést takarja. Független ellenőrzési szervezet az ORFK Ellenőrzési Szolgálat, továbbá a KR, az RRI és a megyei rendőr-főkapitányságokon (ideértve a BRFK-t is) kifejezetten ellenőrzési feladatok ellátására létrehozott Ellenőrzési Szolgálat.

Az ORFK Ellenőrzési Szolgálat – mint a főkapitány közvetlen alárendeltségében működő szerv – a szolgálati ágak, szolgálatok és szakszolgálatok tekintetében országosan végez rendőri-szakmai ellenőrzéseket. Az *ORFK Ellenőrzési Szolgálat által végrehajtott ellenőrzések nem terjednek ki az országos rendőrfőkapitányra és helyetteseire, valamint az Ellenőrzési Szolgálat vezetőjére.*

Az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán túl felsorolt függetlenített ellenőrzési szervezetek az adott szerv (amelyen belül létrehozták) és az annak alárendelt szervek tevékenységére nézve végeznek rendőri-szakmai ellenőrzéseket. Ezen szervezetek által végzett rendőri-szakmai ellenőrzések nem terjednek ki:

- a KR parancsnokára;
- az RRI igazgatójára;
- a NEBEK igazgatójára;
- a ROKK igazgatójára;
- a NOK igazgatójára;
- a BRFK vezetőjére;
- a megyei rendőr-főkapitányságok vezetőire;
- továbbá a helyettesi feladatok esetében helyetteseikre;
- valamint a függetlenített ellenőrzési szervezet vezetőjére.

A KR parancsnokára, egyben műveleti országos rendőrfőkapitány-helyettesre egyik függetlenített ellenőrzési szervezet ellenőrzése sem terjed ki.

A függetlenített ellenőrzést végző *ellenőr* (a függetlenség alapelve szerint a más ellenőrzésben részt vevő ellenőrhöz hasonlóan) *nem utasítható az ellenőrzés során arra, hogy milyen tényeket, hiányosságokat állapítson meg.* Az ellenőrzést végző közreműködik az ellenőrzéssel feltárt helyzetre vonatkozó javaslat kidolgozásában, de a javaslat megtétele a függetlenített ellenőrzési szervezet (ellenőrzési szolgálat) vezetőjének a feladata. A függetlenített ellenőrzést végző szervezet tagjaként ellenőrző személynek meg kell felelnie a hatályos jogszabályokban és belső normákban foglalt képesítési követelményeknek. Az ellenőrzési szolgálatoknál rendszeresített beosztások (ellenőr, főellenőr, kiemelt főellenőr) tiszti besorolási osztályba tartozó szolgálati beosztások,⁷ így az ellenőrzési szolgálatokban kizárólag szakirányú felsőfokú végzettséggel rendelkező kollégák foglalkoztathatók.

Az ellenőrzési szolgálatok vezetőit különleges jogosultságok illetik meg, és kötelezettségek terhelik. Ilyen különleges jogosultság, hogy az ellenőrzést indokolt esetben bármikor megszakíthatja és felfüggesztheti. A helyszíni ellenőrzésről – *fő szabály szerint*⁸ – *köteles tájékoztatni az ellenőrzött szerv vezetőjét. Kivételt képez ez alól a soron kívüli* (azonnal orvosolandó probléma észlelése esetén foganatósított, ellenőrzési tervben nem szereplő ellenőrzés), valamint a *mobil*

⁷ 30/2015. (VI. 16.) BM rendelet a 2. melléklet.

⁸ 6/2012. (III. 9.) ORFK utasítás 65. pontja értelmében a helyszíni vizsgálatot annak megkezdése előtt legalább 3 munkanappal, átfogó ellenőrzés esetén 30 nappal az ellenőrzendő szerv vezetőjének be kell jelenteni, ezzel egyidejűleg tájékoztatni kell az ellenőrzés céljáról, formájáról, az ellenőrizendő területekről, az ellenőrzés várható időtartamáról. Az értesítési kötelezettség a függetlenített ellenőrzés keretében végzett ellenőrzéssel kapcsolatban a függetlenített ellenőrzési szerv vezetőjét terheli.

ellenőrzés (amely minden esetben helyszíni vizsgálattal történik). El kell még tekinteni az értesítési kötelezettségtől azoknak a *cél- és témaellenőrzéseknek* az esetén, amelyeknél az ellenőrzés elrendelésére jogosult vezető (főkapitány, a KR parancsnoka, az RRI igazgatója) így határozott, *továbbá* abban az esetben, *ha a rendelkezésre álló adatok alapján okkal feltételezhető, hogy a tájékoztatás megghiúsítaná az ellenőrzés eredményes végrehajtását*. A felsorolt – a tájékoztatási kötelezettség alól kivett – esetekben az ellenőrzés tényét az ellenőrzést végrehajtónak az ellenőrzés megkezdésekor szóban kell közölnie az ellenőrzött személlyel. Amennyiben az ellenőrzés jogszabályokban, valamint belső normákban meghatározott előírást sértő hiányosságot tár fel, annak kijavítására az ellenőrzött szerv vezetője – az ellenőrzést elrendelő vezető utasítása alapján – a függetlenített ellenőrzési szerv vezetőjének felhívására (aki a felhívással egyidejűleg az ellenőrzésről készített összefoglaló jelentést is megküldi a részére) intézkedési tervet köteles készíteni, amelyben a hiányosság kijavításához szükséges feladatokat és az azok végrehajtására megjelölt határidőket és a felelősöket is feltünteti. Az intézkedési tervet az ellenőrzött szerv vezetője a függetlenített ellenőrzési szerv vezetőjének küldi meg, aki köteles azt állásfoglalásával (amelyben az intézkedési terv tartalmi elemeinek várható hatását véleményezi) ellátni, és az ellenőrzést elrendelő vezetőnek jóváhagyásra felterjeszteni. Az ellenőrzéssel kapcsolatos panasz állásfoglalásával történő kiegészítése és a döntésre jogosult állományilletékes parancsnoknak történő felterjesztése szintén a függetlenített ellenőrzési szerv vezetőjének a kötelezettségi körébe tartozik.

11.3.2. Szakmai irányítás keretében végzett ellenőrzés

Ahogyan a különböző szintű rendőri szervek között jellemző a hierarchia, úgy ez jelen van a különböző szintű szervezeteken belül szakirányú tevékenységet végző szervezeti elemek között is. A rendőri szervezet valamennyi szintjén jelen van a közrendvédelmi szolgálati ág, és az esetet ölt mint (közrendvédelmi) szakirányú tevékenységet végző szervezeti egység. *A különböző szintű rendőri szerveknél lévő közrendvédelmi szervezeti egységek közötti viszonyban válik értelmezhetővé a szakirányítás keretében végzett ellenőrzés*. A szakmai irányítás keretében végzett ellenőrzés során az azt végző szerv – jogilag szabályozott hatáskörében – a munka színvonalának továbbfejlesztését, az egységes gyakorlat és módszerek kialakítását, illetve egyedi eset kivizsgálását célzó ellenőrzést végez.⁹ A szakmai irányítás (szakirányítás) különálló szervek vagy szervezeti elemek közötti *belső igazgatási tevékenység*, amely az irányított szerv vagy szervezeti elem, valamint az azt alkotó személyek szakmai tevékenységére vonatkozik, hatalmi viszonyon és ebből következő alá- és fölérendeltségen alapul, és az irányított szakmai önállóságát jelentősen korlátozza.

A *közrendvédelmi szolgálati ág esetében* az országos szintű szakirányítást a rendészeti országos rendőrfőkapitány-helyettes (rendészeti főigazgató) az ORFK Rendészeti Főigazgatóság Közrendvédelmi Főosztályon keresztül látja el. Ebből adódóan e szervezeti egység jogosult arra, hogy szakmai irányítás keretében országosan ellenőrizze a közrendvédelmi vagy más szolgálati ághoz tartozó, de közrendvédelmi feladatot ellátó állományt. A területi szintű szakmai irányítást a megyei rendőrfőkapitány rendészeti helyettese (rendészeti igazgató) a megyei közrendvédelmi osztályon (a BRFK-n a Rendészeti Szervek Rendészeti Koordinációs és Szakirányító Osztályon)

⁹ 6/2012. (III. 9.) ORFK utasítás 15. pont.

keresztül gyakorolja, így a megyei rendőr-főkapitányság illetékességi területén e szervezeti egység lát el szakmai irányítás keretében végrehajtott ellenőrzési tevékenységet.

11.3.3. Vezetői ellenőrzés

Vezetéstudományi megközelítésből az ellenőrzés a vezetési folyamat részét képező vezetési funkció, „amelynek gyakorlása során az adott szintű vezető meggyőződik arról, hogy az alárendeltek hol tartanak a meghatározott feladatok végrehajtásában, azokat milyen szinten hajtották végre, és hogy biztosítva van-e a kitűzött cél elérése”.¹⁰ A szervezet élén álló vezetőnek evidens érdeke annak folyamatos figyelemmel kísérése, hogy az általa vezetett szervezet tevékenysége a kitűzött célok megvalósítása felé halad-e. A vezető a vezetése alatt álló szervre, szervezeti egységre vagy szervezeti elemre, a rendőri szerven belüli szolgálati helyekre, személyekre kiterjedően a normatív szabályokban meghatározott és munkaköri leírásban rögzített módon, illetve egyedi utasítás alapján vezetői ellenőrzést végez.¹¹

A vezetői ellenőrzés kifejezés félrevezető lehet, ugyanis valamennyi vezetői feladatot ellátó parancsnoki állomány (alosztályvezetők, szolgálatparancsnokok, csoportvezetők, csoportparancsnokok) is vezetői ellenőrzés keretében ellenőrzi az alárendeltek feladatellátását. Ez igaz még akkor is, ha ezek a beosztások a Hszt. és annak végrehajtási rendeletei szerint nem minősülnek vezetői beosztásoknak. Az ellenőrzési szabályzat alkalmazásakor tehát vezetőnek kell tekintenünk az egyébként nem vezetői beosztást betöltő, de mégis vezetői (parancsnoki) feladatkört ellátó személyeket is. Az ellenőrzés szempontjából tehát vezető az, „aki kinevezés vagy megbízás alapján olyan beosztásban vagy munkakörben teljesít szolgálatot, amelyben feladatai ellátása során szervezetileg vagy a szolgálati tevékenység idejére – akár ideiglenesen is – az alárendelt állomány munkájának irányításáért felelős, ellenőrzésére jogosult és kötelezett”.¹²

11.3.4. Munkafolyamatba épített ellenőrzés

Az ellenőrzés folyamatos megvalósulása biztosítja azt, hogy a szervezet által elvégzett feladatok a lehető legteljesebben szolgálják a szervezet elé kitűzött célok elérését. A rendőri szervek valamennyi vezetője, illetve más ellenőrzésre kijelölt dolgozója a munkafolyamatok törvényességének és szakszerűségének, a hibás folyamatok megszakításának, a hiba azonnali felismerésének és kijavításának kikényszerítése érdekében – a normákban előírt vezetői ellenőrzési kötelezettségen felül – folyamatos ellenőrzést, revíziót végez. A szerv vezetője határozza meg az egyes munkafolyamatokban ellenőrizendő munkafázisokat, ellenőrzési pontokat, az ellenőrzésre kötelezett személyeket, az ellenőrzés módját, a hibák kiszűrése esetén teendő intézkedéseket.¹³

A munkafolyamatba épített ellenőrzés szintén a vezetői, parancsnoki állományt érinti elsősorban, ugyanis leginkább parancsnoki revíziót takar. A munkafolyamatba épített ellenőrzés annyiban különbözik a vezetői ellenőrzéstől, hogy a normatív ellenőrzési kötelemeken túl teljesítendő,

¹⁰ Kovács Gábor: *A rendészeti szervezetekben lejátszódó vezetési folyamatok*. Budapest, Dialóg Campus, 2018.

¹¹ 6/2012. (III. 9.) ORFK utasítás 16. pont.

¹² 6/2012. (III. 9.) ORFK utasítás 8. pont s) alpont.

¹³ 6/2012. (III. 9.) ORFK utasítás 17–18. pont.

valamint annak végrehajtására a vezető vagy parancsnok más személyt (például rendészeti osztályvezető rendészeti előadót) is kijelölhet. A munkafolyamatba épített ellenőrzés magában foglalja többek között az állomány által elkészített iratok revízióját, valamint a kiadmányozási jog – az arra jogosult vezető általi – gyakorlását.

11.4. Az ellenőrzés típusai

Az ellenőrzés rendszerébe foglalt ellenőrzések – leszámítva a munkafolyamatba épített ellenőrzést – végrehajtása főbb ellenőrzési típusok szerint történik. Ezek az alábbiak lehetnek:

- átfogó,
- téma-,
- cél-,
- utó-,
- mobil ellenőrzés.

Az *átfogó ellenőrzés* nem más, mint meghatározott szervezeti egység vagy adott szervezet tevékenységének egészére irányuló ellenőrzés, amelynek keretében egyrészt pénzügyi-gazdasági, másrészt szakmai feladatok összefüggő vizsgálatára, elemzésére, értékelésére kerül sor annak érdekében, hogy a vizsgált szervezeti egység, illetve tevékenység helyzete és működése komplex módon megítélhető legyen. A rendőri szerv átfogó ellenőrzése során ki kell, egyéb esetekben ki lehet kérni az illetékes bíróság, ügyészség, önkormányzat, érdekvédelmi és más együttműködő szerv, valamint társadalmi szervezet képviselőjének véleményét. Az átfogó ellenőrzés során az ellenőrzött szerv tevékenységét az ellenőrzést elrendelő vezető által meghatározott időszakra vonatkozóan kell vizsgálni.

A *témaellenőrzés* azonos időben, egyszerre több szervezeti egységnél végrehajtott azonos tárgyú ellenőrzés, amelynek célja a vizsgált témában általánosítható következtetések levonása, és ennek megfelelő intézkedések megtétele.

A *célellenőrzés* „valamely konkrét eset vagy tárgykör meghatározott szempontok szerinti vizsgálata, illetve egy-egy szolgálati feladat végrehajtásának ellenőrzése egy adott szerv, szervezeti egység, szervezett munkacsoport vagy személy vonatkozásában”.¹⁴

Az *utóellenőrzés* „valamely korábban végrehajtott ellenőrzés megállapításai és javaslatai alapján a feltárt hibák és hiányosságok megszüntetésére tett intézkedések teljesítésének, és azok hatásainak vizsgálata”.¹⁵

A *mobil ellenőrzés* „olyan helyszíni ellenőrzés, amely eseti jelleggel, szűrőpróbaszerűen vizsgálja a jogszabályokban, valamint belső normákban meghatározott előírások érvényesülését, és amelynek lényegi eleme a váratlanság”.¹⁶

¹⁴ 6/2012. (III. 9.) ORFK utasítás 8. pont c) alpont.

¹⁵ 6/2012. (III. 9.) ORFK utasítás 8. pont r) alpont.

¹⁶ 6/2012. (III. 9.) ORFK utasítás 8. pont m) alpont.

11.5. Az ellenőrzés módszerei

Az ellenőrzés során alkalmazható módszerek – amelyek külön-külön vagy kombináltan is alkalmazhatók – az alábbiak:

- helyszíni vizsgálat;
- személyes megkérdezés (interjú);
- kiadmányozási jog gyakorlása;
- beszámoltatás;
- iratok, okmányok, nyilvántartások ellenőrzés helyére történő bekérése, tanulmányozása;
- anyagok, eszközök tételes rovancsolása;
- a rendőrséggel együttműködő, területileg illetékes állami és társadalmi szervek – az ellenőrzés tárgyával kapcsolatos – véleményének megismerése;
- folyamatos adatszolgáltatás és jelentések elemzése;
- statisztikai adatok értékelése;
- a rendőrségnél rendszeresített technikai eszközzel, szükség esetén orvosi vizsgálat alkalmazásával annak vizsgálata, hogy az ellenőrzött személy fogyasztott-e alkoholt vagy bódító hatású szert;
- minősített adat védelmére vonatkozó és adatvédelmi, iratkezelési szabályok betartására vonatkozó, valamint biztonsági ellenőrzés (a továbbiakban: adatvédelmi ellenőrzés);
- munkafolyamat ellenőrzése (megfigyelés);
- elektronikus úton történő ellenőrzés;
- az ellenőrzés céljának és tárgyának megfelelő egyéb módszer;
- rejtett ellenőrzés;
- visszatérő ellenőrzés.¹⁷

A *helyszíni vizsgálat* alapvető ellenőrzési módszer, amely során az ellenőrzést végző (ellenőr) az ellenőrzés tárgyát képező tevékenységet, iratot, elektronikus nyilvántartást a helyszínen közvetlen módon ellenőriz. A *személyes megkérdezés* vagy interjú a helyszíni ellenőrzést kísérő módszer, amely során az ellenőrzést végző személy az ellenőrzés tárgyával kapcsolatos kérdéseket intéz az ellenőrzött személyhez vagy eljárójához, illetve más személyhez, akiről feltételezhető, hogy az ellenőrzés tárgyát érintően – annak objektív megismerése érdekében – érdemi információval tud szolgálni. A *kiadmányozási jog gyakorlása* a rendőrség szervezetén belül más szervezeti egységre címzett küldemények (átiratok, feliratok, leiratok) vagy a rendőrség szervezetén kívülre címzett levelek, továbbá a normatervezetek jogosultak által történő ellenjegyzését, aláírását, valamint hivatalos pecséttel történő ellátását jelenti (mindezek történhetnek elektronikus formában is). Ennek során a kiadmányozási jogkör gyakorlója revíziót végez az iratra vonatkozó, jogszabályban vagy közjogi szervezetszabályozó eszközben, továbbá egyedi utasításban meghatározott alaki és tartalmi követelmények tekintetében. A kiadmányozási jogkör gyakorlása a Hszt. szerinti vezetői beosztásokhoz kapcsolódik. A *beszámoltatás* az a tevékenység, amely során az előjáró parancsnok vagy vezető jelentést kér az alárendelt állomány tagjától a részére meghatározott célok megvalósulásáról, feladatok végrehajtásáról, az azokkal kapcsolatos tapasztalatairól, megfigyeléseiről, valamint javaslatairól. A beszámoltatás tényét (történik-e beszámoltatás vagy sem), módját (szóban, írásban vagy kombinált módon történik) normában foglalt (például a szolgálatparancsnok a szolgálatból bevonuló járőrt és őrt köteles

¹⁷ 6/2012. (III. 9.) ORFK utasítás 20. pont.

kombinált módon, tehát szóban és írásban egyaránt beszámoltatni)¹⁸ vagy vezető által szóban, egyéb írásbeli formában kiadott rendelkezés alapján, ezek hiányában a beszámoltatást végző parancsnok vagy vezető saját döntése alapján kell megválasztani.

Az iratok, okmányok, nyilvántartások ellenőrzés helyére történő bekérése, tanulmányozása során az ellenőrzést végző az ellenőrzés tárgyát képező iratokat (például személyi szabadságot korlátozó intézkedésekről készült jelentéseket és azok mellékleteit) az ellenőrzés céljának megfelelően nem a helyszíni vizsgálat vagy az elektronikus úton történő ellenőrzés módszerével, hanem az ellenőrzést végző szerv székhelyére történő bekéréssel ellenőrzi. Az anyagok, eszközök tételes rovincsolása lényegében a ténylegesen rendelkezésre álló eszközök és ezek nyilvántartásban rögzített adatainak összehasonlítása. Legjobb példa erre a fegyverszoba ellenőrzése során a szolgálati lőfegyverek és lőszer darabszámának ellenőrzése. A rendőrséggel együttműködő, területileg illetékes állami és társadalmi szervek – az ellenőrzés tárgyával kapcsolatos – véleményének megismerése a rendőri szervvel munkakapcsolatban álló ügyészség(ek), bíróság(ok), önkormányzat(ok), az egyes rendészeti feladatot ellátó személyek munkáltatója, továbbá polgárőr-ség(ek) és egyéb állami, illetve társadalmi szervezetek képviselőiben eljárni jogosult személyek vagy szervek nyilatkozatát foglalja magában.

A folyamatos adatszolgáltatás és jelentések elemzése, valamint a statisztikai adatok értékelése a normában foglalt vagy egyedi vezetői utasítás alapján meghatározott, konkrét időszakonként teljesítendő adatszolgáltatások során közöltek elemzését, következtetések levonását, és annak alapján a vizsgált (ellenőrzött) szervezet, szervezeti egység vagy elem, esetleg konkrét személy tevékenységének törvényességi, hatékonysági szempontok alapján történő megítélését jelenti. Időszakos adatszolgáltatás gyakorlatilag bármilyen rendőri tevékenységgel, feladattal kapcsolatban meghatározható. A közrendvédelmi szolgálati ágat érintő, folyamatos adatszolgáltatási kötelezettséggel járó tevékenység a Határrendészeti, Igazgatásrendészeti, Idegenrendészeti, Közrendvédelmi, Közlekedésrendészeti egységes statisztikai rendszerben (HIIKK) történő adatrögzítés, amelynek adatai többek között a szervezeti teljesítményértékelés során is komoly szerepet játszanak a rendőri szerv megítélésében.

A rendőrségnél rendszeresített technikai eszközzel, szükség esetén orvosi vizsgálat alkalmazásával annak vizsgálata, hogy az ellenőrzött személy fogyasztott-e alkoholt vagy bódító hatású szert, az állomány tagjának szolgálatellátás vagy munkavégzés során fennálló ittas vagy bódult állapota kiszűrésére – önmagában vagy más ellenőrzési módszerrel kombinálva – alkalmazható ellenőrzési módszer. A szolgálatba lépés alapvető követelménye, hogy a rendőr nem lehet ittas vagy bódult állapotban. Ha a rendőr alkoholfogyasztás miatt vagy más szer hatása miatt szolgálatképtelen állapotban van, szolgálatba nem osztható be. Ebből következik, hogy abban az esetben, ha a rendőrrel szolgálatba lépéskor nem, csak később, a szolgálatellátás során derül ki, hogy a fenti okból kifolyólag szolgálatképtelen, szolgálatra alkalmatlan állapotban van, a szolgálatteljesítést azonnal meg kell szakítani. Az ellenőrzési módszer alkalmazásának részletszabályait a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálatképes állapota megállapítása érdekében a befolyásoltság kiszűrése céljából elvégezhető vizsgálatok köréről és a vizsgálat végrehajtásának szabályairól szóló 22/2015. (VI. 15.) BM rendelet határozza meg.

A rendvédelmi szerv hivatásos állományú tagja esetében az alkoholos befolyásoltság vizsgálata kizárólag elektromos alkoholteszterrel (a továbbiakban: alkoholteszter), ennek hiányában

¹⁸ 14/2017. (III. 24.) ORFK utasítás 27. pont.

alkoholszondával (spirateszt) vagy hiteles elektromos légalkoholmérő berendezéssel (a továbbiakban: hiteles mérőeszköz) hajtható végre. Az állomány tagjának szolgálatképes állapota két esetben ellenőrizhető: szűrőpróbaszerűen (eseti jelleggel) vagy bűncselekmény gyanúja (befolyásoltságra utaló körülmények észlelése) esetén. A szolgálatteljesítési idő alatt fennálló ittaság – a szeszes ital fogyasztásának időpontjától (szolgálatban vagy azon kívül történt), valamint a szolgálat jellegétől (őr-, ügyeleti, egyéb készenléti vagy más szolgálat) függően – megalapozhatja a fegyelemsértés vagy a Btk.-ban nevesített „kötelességszegés szolgálatban”, „szolgálati feladat alóli kibúvás” bűncselekmény megállapítását.

Az alkoholos befolyásoltság vizsgálatát az annak észlelését követő legrövidebb időn belül kell végrehajtani. Ennek érdekében az alkoholos befolyásoltság ellenőrzése megkezdésekor lehetőség szerint szóban nyilatkoznatni kell a hivatásos állomány vizsgálat alá vont tagját, hogy mikor fogyasztott utoljára szeszes italt, fogyasztott-e kábítószer vagy a központi idegrendszer működését befolyásoló gyógyszert, és ha igen, mikor. Eseti jelleggel szűrőpróbaszerűen is ellenőrizhető a hivatásos állomány tagjának szolgálatképes állapota.¹⁹ Az alkoholteszter úgynevezett „aktív” (a mérési eredményt kijelző), valamint „passzív” üzemmódban egyaránt alkalmazható. Amennyiben a „passzív” üzemmódban végzett mérés eredménye pozitív, a mérést „aktív” üzemmódban haladéktalanul szükséges megismételni. *Az alkoholteszter 0,10 mg/l légalkoholértéket meg nem haladó mérési eredménye orvosszakértői szempontból nem értékelhető,* ezért ilyen esetben további mintavételre csak akkor kerülhet sor, ha korábban a hivatásos állomány vizsgálat alá vont tagja a szeszes ital fogyasztásának tényéről nyilatkozott. Amennyiben tagadja a szeszesital-fogyasztást, a további mintavételtől ilyen esetben el kell állni. *Ha az alkoholteszterrel végzett mérés eredménye a 0,25 mg/l légalkoholértéket nem haladja meg, szóban nyilatkoznatni kell a hivatásos állomány vizsgálat alá vont tagját,* hogy tüdőbetegségben szenved-e, vagy van-e testhőmérséklet-emelkedése. Amennyiben a személy nemleges választ ad, tehát a vizsgálatnak nincs egészségügyi akadálya, amely a vizsgálat eredményét befolyásolhatja, abban az esetben nem áll fenn a vér- és vizeletminta-vétel esete. A hivatásos állomány vizsgálat alá vont tagját nyilatkoznatni kell arról, hogy a mérési eredményt elfogadja-e. Amennyiben igen, a 22/2015. (VI. 15.) BM rendelet 1. mellékletében foglalt nyilatkozatot kell kitölteni. Ha a hivatásos állomány vizsgálat alá vont tagja a 0,25 mg/l légalkoholértéket meg nem haladó mérés eredményét nem fogadja el, vagy ha az alkoholteszterrel elvégzett mérés eredménye a 0,25 mg/l légalkoholértéket meghaladja, vagy az alkoholszondával (amelynek csak abban az esetben javasolt az alkalmazása, ha nem áll rendelkezésre alkoholteszter) végzett vizsgálat pozitív eredménnyel zárult, szóban nyilatkoznatni kell arról, hogy hajlandó-e magát alávetni hiteles mérőeszkőzzel történő vizsgálatnak. Amennyiben úgy nyilatkozik, hogy erre hajlandó, és nyilatkozata szerint nem szenved tüdőbetegségben, és nincs testhőmérséklet-emelkedése, hiteles mérőeszkőzzel történő mérésről kell intézkedni.

A hiteles mérőeszkőzzel végzett vizsgálatot megelőzően a 22/2015. (VI. 15.) BM rendelet 2. mellékletében foglalt jegyzőkönyvben kell dokumentálni a vizsgálat alá vont személy szóbeli nyilatkozattétele során elmondottakat.

¹⁹ 22/2015. (VI. 15.) BM rendelet a 4. § (9) bek.

A hiteles mérőeszkővel történő mérés nem hajtható végre, ezért vér- és vizeletminta-vételről kell intézkedni, ha a hivatásos állomány vizsgálat alá vont tagjánál az alábbiak valamelyike megállapítható:

- a nyilatkozat megtételét megtagadja;
- nyilatkozata szerint tüdőbetegségben szenved;
- úgy nyilatkozik, hogy testhőmérséklet-emelkedése van;
- a szervezetében kábítószer, a központi idegrendszer működését befolyásoló gyógyszer jelenléte valószínűsíthető.²⁰

A hiteles mérőeszkővel 15 perc különbséggel két mérést kell elvégezni úgy, hogy az első mérés lehetőség szerint a vélelmezhető befolyásoltság felismerésétől számított 30 percen belül megtörténjen. A hiteles mérőeszköz alkalmazása után a vizsgálati eredményt mindkét mérés alkalmával két példányban kell kinyomtatni, és azokat a hivatásos állomány vizsgálat alá vont tagjával alá kell írni. A jegyzőkönyvet két példányban kell felvenni. A kinyomtatott vizsgálati eredmény és jegyzőkönyv egyik példányát az intézkedésről készült jelentéshez kell csatolni. A vizsgálati eredményt és a jegyzőkönyv másik példányát a vizsgálat alá vont személynek kell átadni. A mérés végrehajtásánál és a jegyzőkönyv felvételénél a mérőeszköz kezelőjén kívül a hivatásos állomány vizsgálat alá vont tagja legalább egy szolgálati előjárójának jelen kell lennie. A jegyzőkönyvet a jelenlévők mindegyikének alá kell írnia. Ha a hiteles mérőeszkővel végzett mintavétel eredménye nem haladja meg a 0,10 mg/l légalkohol-koncentrációt, a korábban – az alkoholteszterrel kapcsolatban – ismertetett módon kell eljárni.

Az alkoholfogyasztásra vonatkozó *szakértői vizsgálat*hoz *vérvétele*ről és – lehetőleg közel azonos időben végzett – *vizeletminta-vétel*ről kell intézkedni, amelyet az ellenőrzést (legyen az szűrőpróbaszerű vagy gyanún alapuló) követően a legrövidebb időn belül végre kell hajtani, ha a hivatásos állomány vizsgálat alá vont tagja:

- az alkoholszondával, az alkoholteszterrel vagy a hiteles mérőeszkővel végzett ellenőrzést megtagadja;
- olyan állapotban van, amely meggátolja az alkoholszonda, az alkoholteszter vagy a hiteles mérőeszköz eredményes alkalmazását;
- nyilatkozata szerint tüdőbetegségben szenved, vagy testhőmérséklet-emelkedése van, és az ittasság-ellenőrzés eredménye, illetve az ittasság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszital-fogyasztás gyanúja fennáll;
- az egészségi állapotára – így különösen tüdőbetegségére, testhőmérséklet-emelkedés fennállására – vonatkozó nyilatkozat megtételét vagy annak aláírását megtagadja;
- hiteles mérőeszkővel történő első mérés fogatosítása a szolgálatképes állapot vélelmezhető hiánya felismerésének időpontjától számított 30 percen belül nem hajtható végre;
- a hiteles mérőeszköz alkalmazásával kapcsolatban felvett jegyzőkönyv aláírását megtagadja;
- a hiteles mérőeszköz mérési eredményét kétségbe vonja, és véralkohol-vizsgálatot kér;
- nyilatkozata vagy az ez irányú ellenőrzés eredménye alapján szervezetében a kábítószer vagy a központi idegrendszer működését befolyásoló gyógyszer jelenléte valószínűsíthető, és az ittasság-ellenőrzés eredménye, illetve az ittasság érzékelhető külső jegyei alapján a szeszital-fogyasztás gyanúja is fennáll.²¹

²⁰ 22/2015. (VI. 15.) BM rendelet 5. § (3) bek.

²¹ 22/2015. (VI. 15.) BM 6. § (1) bek.

Ha a vizeletminta levétele nem lehetséges, vagy az meghiúsul, kétszeri vérvételről kell intézkedni, amelyeket egymástól 30–45 perc eltéréssel kell végrehajtani. A vér- és vizeletvétellel kizárólag az erre a célra rendszeresített, ép zárcímkével ellátott, bontatlan – a mintavételi eszközöket magában foglaló – egységdoboz alkalmazható. A mintavételi egységdoboz felnyitása és alkalmazása kizárólag a hivatásos állomány mintavétellel érintett tagja, a hivatásos állomány vizsgálatot fogantató tagja, a szolgálati előljáró és a mintát vevő orvos jelenlétében történhet. A mintavételt fő szabály szerint a rendőrség ügynevezett alapellátó orvosa végzi, de arra indokolt esetben a szolgálatteljesítés helye szerint illetékes egészségügyi szolgáltató ügyeletes orvosa is igénybe vehető, de ennek költségei a rendőrséget terhelik.

Amennyiben a hivatásos állomány tagjának kábítószer-fogyasztás okozta befolyásoltsága feltételezhető, őt mindenekelőtt nyilatkoztatni kell arra vonatkozóan, hogy beteg-e, bármilyen okból kifolyólag fáradt-e, vagy áll-e valamilyen egészségügyi kezelés alatt, a közelmúltban esett-e át bármilyen orvosi beavatkozáson, amely alkalmas lehet a kábítószer-fogyasztásra jellemző testi és/vagy pszichikai tünetek előidézésére. A hivatásos állomány vizsgálat alá vont tagjának kábítószer-fogyasztás okozta befolyásoltsága feltételezhető, ha

- rajta a kábítószer okozta bódult állapotra jellemző testi és pszichikai tünetek észlelhetők (a II. számú egységdoboz alkalmazásával vér-és vizeletminta-vételre kell intézkedni);
- rajta az egyes kábítószerek fogyasztása okozta jellemző elvonási tünetek észlelhetők (az I. számú egységdoboz alkalmazásával egyszeri vizeletvétellel kell intézkedni);
- kimutatható időn belüli kábítószer-fogyasztásról nyilatkozik (az I. számú egységdoboz alkalmazásával egyszeri vizeletvétellel kell intézkedni).

A kábítószer-fogyasztás okozta befolyásoltság gyanúját erősíti, ha az előzőeken túlmenően a hivatásos állomány vizsgálat alá vont tagjánál a következők fedezhetők fel:

- közvetlen környezetében kábítószer gyanúját keltő anyag;
- vagy közvetlen környezetében az egyes kábítószerek élvezetéhez használatos eszköz, tárgy, vagy
- a kábítószer-fogyasztás egyéb testi jelei (például tűszúrások nyomai).²²

Amennyiben nyálmintát előszűrésére alkalmas rendszeresített eszköz áll rendelkezésre, a hivatásos állomány tagja általi kábítószer-fogyasztás okozta befolyásoltság gyanúja esetén őt nyálmintát adására kell kötelezni, fontos azonban, hogy gyanú hiányában a hivatásos állomány tagja nyálmintát adására nem kötelezhető. Ha vizelet előszűrésére alkalmas rendszeresített eszköz áll rendelkezésre, el kell végezni a vizeletminta előszűrő vizsgálatát annak figyelembevételével, hogy a hivatásos állomány vizsgálat alá vont tagja a vizeletminta adását megelőzően nagy mennyiségű folyadékot nem fogyaszthat. Annak érdekében, hogy a mintahamisítás lehetősége kizárható legyen, a vizeletminta adását a hivatásos állomány vizsgálatot fogantató tagjának az emberi méltóságot nem sértő módon figyelemmel kell kísérnie. Erre csak azonos nemű rendőr vehető igénybe. A mintavételezés után a minta hőmérsékletét, színét és kémhatását – az egységdoboz részét képező kémhatásmérő tesztcsíkkal – a vételezés helyén ellenőrizni kell.

Az *adatvédelmi ellenőrzés* során az ellenőrzést végző az ellenőrzött szerv tagjainak tevékenysége során felmerülő adatkezelési, adatvédelmi szabályok betartását ellenőrzi. Kiemelt szerepet játszik a minősített adat védelmére és az iratkezelésre vonatkozó szabályozók, első-

²² 22/2015. (VI. 15.) BM rendelet 7. § (1)–(2) bek.; 8. § (1) bek.

sorban az adatvédelmi törvényben,²³ valamint a rendőrség iratkezelési szabályzatában²⁴ foglalt rendelkezések betartásának ellenőrzése.

A *munkafolyamat ellenőrzése (megfigyelés)* az ellenőrzött tevékenység beavatkozás és megszakítás nélküli obszervációját foglalja magában. Alkalmazására közrendvédelmi szakterületen jó példa a szolgálatparancsnok által megtartott eligazítás ellenőrzése, amely során az ellenőrzést végző személy részt vesz az eligazításon, figyelemmel kíséri az ott történeteket, meghallgatja az azon elhangzottakat, majd az eligazítási munkafolyamatot követően közli az ellenőrzött személlyel (ez esetben szolgálatparancsnokkal) az általa megállapítottakat. Az *elektronikus úton történő ellenőrzés* a modern technikai vívmányoknak, informatikai rendszereknek köszönhető ellenőrzési módszer, amely során az ellenőrzést végző számítástechnikai eszköz alkalmazásával a saját székhelyén vizsgálja az ellenőrzés tárgyát képező kérdéskört. Természetesen e módszer nem alkalmazható a rendőri munka valamennyi területén, de kiválóan alkalmas például a szolgálattervezet (amelyet a Robotzsaru Neo rendszerben kell elkészíteni) ellenőrzésére, továbbá a személyi szabadságot korlátozó intézkedésekkel kapcsolatos jelentések és azok mellékletei ellenőrzésére. Ugyanis ezeknek a papíralapú forma mellett a Robotzsaru rendszerben szkennelt formában is rendelkezésre kell állniuk.

A *rejtett ellenőrzés* fogalmát tekintve közterületen – beleértve a magánterületnek a közforgalom számára a tulajdonos (használó) által megnyitott és kijelölt részét – megfigyeléssel végrehajtott munkafolyamatot ellenőrző módszer, amelynek első fázisa az ellenőrzött szolgálati tevékenység – ellenőrzés alá vont személy részére még tudomásra nem hozott – megfigyelése. Ezt követően az ellenőrzés tényét felfedik, és a megfigyelés minden esetben nyílt ellenőrzéssel fejeződik be, biztosítva az ellenőrzött részére a jogorvoslati lehetőséget. A visszatérő ellenőrzés nem más, mint „rövid időn belül egymást követő időpontokban, ugyanazon szervezeti egységnél vagy szolgálati helyen végrehajtott azonos tárgyú ellenőrzés, a feltárt, azonnal javítható hibák, rossz gyakorlatok megszüntetésére tett intézkedések megtételének, valamint a szolgálati fegyelem folyamatos meglétének vizsgálata érdekében”.²⁵

11.6. Az ellenőrzést végzők és ellenőrzés alá vontak viszonya

Az ellenőrzést végrehajtó személyeket – a feladataik eredményes végrehajtása érdekében – különleges jogosultságok illetik meg, azonban – az ellenőrzés jog- és szakszerű végrehajtása érdekében – különleges kötelezettségek is terhelik. Általában véve igaz a jogok és kötelezettségek egyensúlya, ezért ami az ellenőrzést végzők részéről jogosultság, az valamilyen formában megjelenik az ellenőrzés alá vont kötelezettségei között. Igaz ennek az ellenkezője is.

11.6.1. Összeférhetetlenség

Az összeférhetetlenségi szabályok célja az ellenőrzés pártatlan, befolyásolástól mentes lefolytatásának, ezáltal pedig a megállapításai hitelességének biztosítása.

Az ellenőrzésben nem vehet részt az a személy:

²³ 2009. évi CLV. törvény.

²⁴ 40/2017. (XII. 29.) ORFK utasítás az Iratkezelési Szabályzatról.

²⁵ 6/2012. (III. 9.) ORFK utasítás 8. pont u) alpont.

- aki az ellenőrzött szerv, szervezet vezetőjének vagy az ellenőrzés alá vont személynek a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényben (a továbbiakban: Ptk.) meghatározott közeli hozzátartozója²⁶ vagy volt házastársa;
- aki az ellenőrzés eredménye tekintetében érdekelt, akire az kihatással lehet;
- akitől elfogultsága miatt az ellenőrzés tárgyilagos lefolytatása bármely egyéb okból nem várható;
- akinek a Ptk. szerinti hozzátartozója²⁷ az ellenőrzés tárgyát képező konkrét szabálysértési, közigazgatási, büntető- vagy egyéb rendőrségi eljárásban érintett.²⁸

Az ellenőrzést végző az önmagával szemben fennálló összeférhetlenségi okot – annak tudomásra jutását követően – haladéktalanul írásban kell, hogy jelentse az ellenőrzés vezetőjének. Az ellenőr jelentését az ellenőrzés vezetőjének el kell látnia állásfoglalásával, és azzal együtt soron kívül fel kell terjesztenie a közvetlen vezetőjének (az ellenőrzési szolgálaton belül működő osztály vagy alosztály vezetőjének). Amennyiben a beosztott ellenőrrel vagy önmagával szemben fennálló összeférhetlenségi okot az ellenőrzés vezetője észleli, azt közvetlen vezetőjének haladéktalanul írásban kell jelentenie. Amennyiben az ellenőrzés alá vont személy vagy az ellenőrzött szerv vezetője észleli az összeférhetlenség fennállását, annak megállapítását haladéktalanul köteles kezdeményezni az ellenőrzést végző szerv vezetőjénél. Az ellenőr összeférhetlenségét, amennyiben a feltételei fennállnak, az ellenőrzést végző szerv vezetője jogosult – és egyben köteles – megállapítani. Azt, akivel szemben az összeférhetlenség megállapítható, ki kell zárni az ellenőrzésből. *Az összeférhetlenséget és az ellenőr kizárását, illetve az összeférhetlenség hiányát az ellenőrzést végző szerv vezetője a tudomására jutástól számított 3 munkanapon belül írásban köteles megállapítani.* Amennyiben a kizárás az ellenőrzés megkezdése után történt meg, az ellenőrzés során a kizárt ellenőr által tett megállapítások a továbbiakban nem használhatók fel, azokat tárgytalannak kell tekinteni. *Ha az összeférhetlenséget az ellenőrzést végző maga jelentette be, annak elbírálásáig az ellenőrzésben nem vehet részt,* amennyiben azt más személy jelezte, az ellenőrzést megkezdheti, illetve a megkezdett ellenőrzést folytathatja. A kizárási ok bejelentésének elmulasztásáért vagy késedelmes teljesítéséért, illetve a nyilvánvalóan alaptalan kizárási ok bejelentéséért a mulasztót, illetve az alaptalan bejelentőt – legyen szó akár az ellenőrzött személyről, az ellenőrzött szerv vezetőjéről, az ellenőrzést végző ellenőről vagy az ellenőrzést végző szerv vezetőjéről – fegyelmi és kártérítési felelősség terheli. Amennyiben az ellenőrzést végző szerv vezetője és az ellenőrzött szerv vezetője hozzátartozók, úgy az Országos Rendőr-főkapitányság vezetője jelöl ki másik ellenőrzést végző szervet az ellenőrzés végrehajtására.

11.6.2. Az ellenőrzést végző jogai és kötelezettségei

Az ellenőrzést végzőnek tiszteletben kell tartania az ellenőrzött személyét, szolgálati, rendfokozati tekintélyét, továbbá ellenőrzési tevékenysége során törekednie kell következetességre, igazságosságra, emberségességre, az ellenőrzés segítő jellegének biztosítására. Az ellenőrzés

²⁶ A Ptk. 8:1 § 1. pont értelmében *közeli hozzátartozó* a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelőszülő és a testvér.

²⁷ A Ptk. 8:1 § 2. pont értelmében *hozzátartozó* a közeli hozzátartozó, az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastársa.

²⁸ 6/2012. (III. 9.) ORFK utasítás 36. pont.

során – az ellenőrzést végző szerv tekintélyének megóvása, érdemeinek öregbítése érdekében – példamutató magatartást kell tanúsítania, ennek keretében a rá vonatkozó szabályokat maradéktalanul be kell tartania.

Az ellenőrzést végző – az ellenőrzést végző szerv és a saját hitelességének megőrzése érdekében – köteles az ellenőrzésre felkészülni, a vonatkozó jogszabályokat és belső normákat tanulmányozni, a szükséges adatokat, speciális ismereteket megszerezni. Az előzőkre visszautalva meg kell jegyezni, hogy az ellenőrzést végző személy köteles jelenteni vezetőjének, ha az ellenőrzési feladattal kapcsolatban, személyével szemben összeférhetetlenségi ok áll fenn. *Köteles* az ellenőrzés megkezdése előtt, illetve a rejtett ellenőrzési módszer esetében a megfigyelést követően *magát igazolni* (szolgálati igazolványát és nyílt parancsát, illetve megbízólevelét az ellenőrzött személynek és az ellenőrzött szerv vezetőjének felkérés nélkül felmutatni), *közölni az ellenőrzés tárgyát, célját és menetét, valamint amennyiben az ellenőrzésről kép-, hangfelvétel készül, annak tényét*. Természetesen az ellenőrzési tevékenységet minden esetben a vonatkozó jogszabályok és közjogi szervezetszabályozó eszközök rendelkezéseinek, továbbá egyedi vezetői utasításoknak megfelelően, az ellenőrzési tervben foglaltakhoz igazodva kell folytatni.

Az ellenőrzést végző az objektív, megalapozott vélemény kialakítása érdekében köteles minden azon körülményeket megvizsgálni és információkat beszerezni (akár személyek kikérdezésével, akár dokumentumok megtekintésével, akár más módon), amelyek a vizsgált tevékenység megítélése szempontjából relevánsak lehetnek. *Megállapításait köteles kétséget kizáróan bizonyítani*, hiányosság felismerése esetén pedig annak ismertetésével a szabályellenes gyakorlatra az ellenőrzött személy vagy felettese figyelmét felhívni. Az ellenőrzés tényét, megállapításait minden esetben (leggyakrabban ellenőrzési naplóban) írásba kell foglalni, amennyiben a feltárt hiányosság azonnali intézkedést igényel – a későbbiekben ismertetett konkrét esetekben – az ellenőrzést végző köteles ellenőrzési jegyzőkönyvet felvenni. Bűncselekmény gyanúja esetén az ellenőrzést végző köteles az ellenőrzés vezetőjének haladéktalanul jelentést tenni (úgyszintén, ha az ellenőrzés során szabálysértésre vagy fegyelmi vétségre utaló körülmény merül fel), továbbá bűncselekmény elkövetésén tetten ért ellenőrzés alá vont személy esetében a szükséges intézkedéseket megtenni. Ezek között szerepel az ellenőrzött személy szolgálati előjárójának helyszínre rendelése, az intézkedés átvétele, az ellenőrzött és az ellenőrzést elrendelő szerv vezetőjének értesítése.

Az ellenőrzés során kikért és megvizsgált dokumentumokat – amennyiben bizonyítás céljából nem veszik át azokat – hiánytalanul, sértetlenül vissza kell szolgáltatni az ellenőrzött szerv részére; az iratok eredetiben történő átvétele kizárólag átvételi elismervény ellenében történhet. *Az ellenőrzés befejezését szükséges az ellenőrzött személlyel közölni, továbbá az észrevételezési, panasztételi jogára, valamint az ellenőrzéssel kapcsolatos esetleges további kötelezettségeire a figyelmét felhívni. Az ellenőrzés megállapításait az ellenőrzés befejezését követően az ellenőrzött személlyel, annak parancsnokával, illetve a szerv vagy szervezet vezetőjével elengedhetetlen ismertetni.*

Az ellenőrzés eredményes végrehajtása érdekében az ellenőr a személyazonosságának, ellenőrzési jogosultságának igazolását követően jogosult az ellenőrzés tárgyát képező tevékenységnek részben vagy egészben helyszínt biztosító objektumba belépni, az előírt rend megtartásával az ellenőrzött szerv területén szabadon mozogni, az ellenőrzés céljával összefüggésben bármely helyiségbe belépni, az ellenőrzés alá vont személy által használt szolgálati (vagy szolgálati célra használt) gépjárművet, helyiséget és annak berendezési tárgyait átvizsgálni, valamint az ellenőrzés eredményes lefolytatásával összefüggésben az ellenőrzés alá vont személynek utasítást adni. Ellenőrzési tevékenysége végrehajtása érdekében az ellenőrzés tárgyát képező szolgálati feladatok végrehajtásánál, az ellenőrzött szerv eligazításán, beszámoltatásán, értekezletén jelen

lehet. Jogosult továbbá az ellenőrzés alá vont személyazonosságát megállapítani (szolgálati igazolványa felmutatására felszólítani),²⁹ szóbeli megkérdezés módszerével, valamint a releváns szolgálati okmányok szemrevételezésével meggyőződni szolgálati helyéről, beosztásáról, szolgálati feladatairól, azzal kapcsolatos jogairól, köteleiről. Az adatvédelemre (ideértve a minősített adat védelmét), az iratkezelésre vonatkozó szabályok betartása mellett *bármely iratba betekinthez*, azokról szükség esetén, az ellenőrzés eredményes végrehajtása érdekében másolatot készíthet. Minősített adat esetében a minősítő, illetve a „Szigorúan titkos!” minősítési szintnél alacsonyabb szintű adat esetében a dokumentum címzettjének írásos engedélyével van lehetőség erre. *Továbbá iratot, vagy a bizonyításhoz szükséges egyéb dolgot – átvételi elismervény ellenében – eredetiben átvethet.*

Az ellenőrzést végző az ellenőrzés alá vont személyhez vagy az ellenőrzött tevékenységgel összefüggésben más személyhez kérdéseket intézhet, tőle akár szóban, akár írásban tájékoztatást kérhet. Sőt az ellenőrzés során elszámoltathatja az ellenőrzött személyt a birtokában lévő és a szolgálattal nem összeegyeztethető, vagy nem rendszerezített tárgyakról. Ennek érdekében felszólíthatja arra, hogy a birtokában lévő tárgyakat mutassa be, aminek az ellenőrzött személy köteles eleget tenni. *A birtokban tartott tárgyak bemutatására történő felszólítás nem egyenlő és – a bűncselekmény gyanújának esetét kivéve – nem is lehet egyenlő a ruházátátvizsgálás rendőri intézkedéssel.* Az ellenőrzés módszereként rendőri intézkedés nem alkalmazható. Ruházátátvizsgálás csak abban az esetben foganasítható, amennyiben az ellenőrzés alá vont személlyel szemben bűncselekmény gyanúja merül fel, ugyanis ebben az esetben az ellenőrzés átfordul rendőri intézkedésbe. Amennyiben az ellenőrzést végző *jogszerűtlen*³⁰ vagy *szakszerűtlen intézkedést, szabályellenes szolgálati tevékenységet tapasztal*, annak súlyától függően jogosult az intézkedés folytatásának módjára *utasítást adni, vagy az intézkedést átvenni és lefolytatni*, a szabályellenes *szolgálati tevékenységet megszakítani*, valamint a szabályszegés természetétől függően a szükséges intézkedést haladéktalanul megtenni. Hiányosság feltárása esetén annak okáról az ellenőrzés alá vont a vezetőjétől vagy az érdemi ügyintézőtől (akinek a tevékenység elvégzése munkaköri leírás alapján a tényleges feladatkörébe tartozik) tájékoztatást kérhet. Amennyiben súlyos hiányosságot állapítanak meg – például az ellenőrzés során tapasztaltakból arra lehet következtetni, hogy az ellenőrzött személy a szolgálatellátásra alkalmatlan (ittas vagy bódult) állapotban van, vagy a továbbiakban bármely más okból parancsnoki intézkedésre van szükség –, az ellenőrzést végző az ellenőrzés helyére rendelheti vagy kérheti az ellenőrzött személy parancsnokát. Az ellenőrzést követően annak megállapításait a jövőbeni hasonló hibák,

²⁹ A szolgálati igazolvány csak belső ellenőrzés során alkalmazható a személyazonosság igazolására, igazoltatás rendőri intézkedés során nem, ugyanis nem tartalmazza hiánytalanul a személyazonosításhoz szükséges adatokat (a személy nevét, születési helyét, születési idejét és anyja születési családi és utónevét). Mindemellett – a rendőri korrupciós cselekmények megelőzésével és visszaszorításával kapcsolatos feladatokról szóló 20/2013. (V. 17.) ORFK utasítás 7. pontja alapján –, ha a rendőri intézkedés alá vont személy rendvédelmi feladatokat ellátó szerv állományának vagy a fegyveres biztonsági őrseg tagja a részére rendszerezített igazolvánnyal igazolja magát, a felmutatott igazolványt ellenőrizni kell a tárgykörözi nyilvántartásban. Ha az intézkedés alá vont személy a rendőrség állományába tartozik, az ellenőrzést – az elveszett vagy egyéb, nem tisztázott körülmények között eltűnt szolgálati igazolványokkal történő esetleges visszaélések megelőzése és kiszűrése miatt – el kell végezni az eltűnt szolgálati igazolványok adatait tartalmazó nyilvántartásban is.

³⁰ Amennyiben az ellenőrzést végző az ellenőrzött feljebbvalója – Szolg. Szab. 87. § (3) bek. b) pontja alapján –, az ellenőrzött törvényellenes intézkedése kapcsán egyébként is köteles előjárói viszonyba lépni.

hiányosságok, helytelen gyakorlatok elkerülése érdekében az adatvédelmi szabályok betartásával, személyazonosításra alkalmatlan módon statisztikai és oktatási célra felhasználhatja.

11.6.3. Az ellenőrzés alá vont jogai és kötelezettségei

Az ellenőrzés alá vont személy kötelezettségei és jogosultságai nagyrészt az ellenőrzést végző személy jogosultságaihoz és kötelezettségeihez igazodnak. Az ellenőrzés alá vont személynek nem joga, hanem kötelessége, hogy – vezetői ellenőrzés és a munkafolyamatba épített ellenőrzés esetét kivéve – meggyőződjön az ellenőrzést elvégezni kívánó személy személyazonosságáról, valamint ellenőrzési jogosultságáról. Erre a szolgálati igazolvány, valamint a nyílt parancs, illetve megbízólevél szolgál. Amennyiben az ellenőrzést elvégezni kívánó személy nem tudja vagy nem akarja szolgálati igazolványával magát igazolni, vagy az ellenőrzés alá vont azt állapítja meg, hogy az ellenőrzést elvégezni kívánó személy nem rendelkezik ellenőrzési jogosultsággal, köteles az együttműködést megtagadni. Az ellenőrzési jogosultság hiánya állapítható meg, ha az ellenőrzést végző nem rendelkezik nyílt parancssal vagy megbízólevéllel, azt nem hajlandó bemutatni, vagy az abban feltüntetett, az ellenőrzési jogosultságra vonatkozó időtartam lejárt, nem érvényes (tehát a dokumentum ellenőrzési tevékenységgel történő felruházás bizonyítására nem alkalmas).

Amennyiben az *ellenőrzés alá vont* személy meggyőződött arról, hogy az ellenőrzést végző jogosult az ellenőrzés lefolytatására, a továbbiakban *köteles alávetni magát az ellenőrzésnek*. Ennek érdekében személyazonosságát szolgálati igazolványával, jelvényével igazolja, kérdésre közli szolgálati helyét, beosztását, szolgálati feladatait, valamint azzal kapcsolatos jogait, kötelezettségeit, továbbá megnevezi az ellenőrzés idején folytatott tevékenységre utasítást adó személyt, valamint az őt legutóbb ellenőrző előjárót. Emellett az ellenőrzés végrehajtását lehetőségeihez mérten elősegíti, az ellenőrzött tevékenységgel kapcsolatban kért tájékoztatást az ellenőr részére megadja, és az *ellenőr – ellenőrzéssel kapcsolatos – utasításainak eleget tesz*, továbbá *lehetővé teszi az ellenőr objektumba való bejutását*, a szerv területén történő *szabad mozgását* és az ellenőrzés céljával összefüggésben bármely helyiségbe történő belépését. Az ellenőrzéssel összefüggésben lehetővé kell tennie a szolgálati vagy szolgálati célra használt gépjármű, helyiség és annak berendezési tárgyai átvizsgálását. E körbe nemcsak a rendőrség szolgálati gépjárművei tartoznak, hanem például a közterület-felügyelettel történő közös szolgálatellátás során a közterület-felügyelet gépjárműve is. Köteles lehetővé *tenni az ellenőrzést végző személy részére iratokba történő betekintést*, továbbá felszólításra *köteles a birtokában lévő tárgyakat az ellenőrzést végző részére bemutatni*. Amennyiben az ellenőrzés során megállapított tények bizonyításához dokumentum vagy egyéb dolog ellenőrzést végző általi átvétele szükséges, azt átvételi *elismervény ellenében neki átadni köteles*. Amennyiben az őt terhelő titoktartási kötelezettség alól az ellenőr kezdeményezése alapján nem kapott felmentést, az e kötelezettség alá tartozó témában az információ szolgáltatását, a dokumentum bemutatását vagy átadását meg kell tagadnia. Az ellenőrzés alá vont személy – *a halaszthatatlan szolgálati kötelezettség esetét kivéve* – az ellenőrzés befejezéséig *köteles az ellenőrzés helyszínén tartózkodni*. Legkésőbb nyomban az ellenőrzés befejezését követően köteles az *ellenőrzés tényét és megállapításait jelenteni a közvetlen szolgálati előjárójának*.

Az ellenőrzött jogosultságai áttekintésekor fontos hangsúlyozni, hogy amennyiben az ellenőrzés alá vont személy az ellenőr *összeférhetetlenségét észleli* – a korábban ismertetett szabályok szerint –, kezdeményezheti annak megállapítását, és ezáltal az ellenőrnek az adott ellenőrzési

tevékenységből történő kizárását. Az ellenőrzött személy jogosult továbbá az ellenőr vagy mások testi épségének, egészségének védelme, valamint a vagyon védelme érdekében az ellenőr belépését – az adott területre, objektumra érvényes – *biztonsági előírások betartásához, védőfelszerelés használatához kötni*. Ilyen szabály például hogy a fogda zárkaegységébe az ellenőrzést végző nem vihet be szolgálati fegyvert, mobiltelefont. De ugyancsak példa lehet az objektumőri szolgálat ellenőrzése olyan időtartamban, amikor a védendő létesítménnyel kapcsolatban építési (felújítási, átalakítási) munkálatok – az őrszolgálat felfüggesztése, megszüntetése nélkül – zajlanak, és az objektumőr őrhelye vagy az ahhoz tartozó körzetének egésze vagy egy része az építési területen belül található. Ilyen esetben az ellenőrzött személy köteles a meghatározott munkavédelmi szabályokat betartani és védőfelszereléseket (például munkavédelmi sisakot) alkalmazni, és az őt ellenőrizni szándékozó személyek építési területre történő belépését ezekhez a feltételekhez kötni. Az ellenőrzés alá vont az ellenőrzés során – az objektivitás elvének megfelelően – *jelezheti mindazokat az információkat, amelyek véleménye szerint a vizsgálat tárgyát képező tevékenység tárgyilagos megítéléséhez szükségesek*. Az ellenőrzés során az azzal kapcsolatos kérdéseire *jogosult az ellenőrzést végző személytől választ kapni*, az ellenőrzés adatait, *megállapításait megismerni*, valamint az ellenőrzést követően – annak írásba foglalása során – dokumentált módon (az ellenőrzésről készített írásos dokumentumon) *az ellenőrzés tényével és módjával kapcsolatban egyaránt észrevételt tenni*. Természetesen az észrevétel lehetősége mellett az ellenőrzött személyt – a későbbiekben ismertetett szabályok szerint – *jogorvoslati jogosultság* is megilleti.

11.7. Ellenőrzési munkaszakaszok

Az ellenőrzési tevékenység konkrétan meghatározható cselekvési fázisokból áll, azonban ennek nem szükségszerű velejárója, hogy valamennyi ellenőrzés során valamennyi munkaszakaszra sor kerüljön. Ismeretes néhány „kihagyhatatlan” munkaszakasz, amely valamennyi ellenőrzésre jogosult összes formájú, típusú és módszerű ellenőrzésében szerepet kell hogy kapjon, viszont ismeretesek olyan fázisok, amelyek az ellenőrzés végrehajtása során történtek, megállapítottak függvénye.

A legteljesebben az alábbi munkaszakaszok állapíthatók meg:

- az ellenőrzés elrendelése;
- az ellenőrzés előkészítése;
- felkészülés az ellenőrzésre;
- az ellenőrzés végrehajtása;
- az ellenőrzés megállapításainak írásba foglalása;
- az ellenőrzés megállapításai alapján teendő intézkedések megtétele;
- az ellenőrzés megállapításainak felhasználása;
- a meghatározott feladatok teljesülésének figyelemmel kísérése, utóellenőrzés;
- jogorvoslat.³¹

³¹ 6/2012. (III. 9.) ORFK utasítás 57. pont.

11.7.1. Az ellenőrzés elrendelése

Az ellenőrzést rendszeresen kell végezni, gyakoriságát a vonatkozó normák, valamint a vezetői igények határozzák meg. Az ellenőrzés az elrendelés függvényében *kétféle lehet: éves munkatervben elrendelt és soron kívüli*. Az éves munkatervben elrendelt az előző év végén vagy a tárgyév elején meghatározott, a teljes évre ütemezve végrehajtott ellenőrzéseket takarja, míg a soron kívüli ellenőrzés az előre tervezett ellenőrzési tevékenységeken felül megvalósuló ellenőrzéseket jelenti, amelyeket az év során fellépő vagy korábban fennálló, de az év során tudomásra jutott, felülvizsgálatot igénylő körülményekre történő reagálás keretében rendelik el. Az esetlegesen szükségessé váló soron kívüli ellenőrzések végrehajtása érdekében az éves munkatervet úgy kell összeállítani, hogy az abban nem szereplő ellenőrzési feladatok is végrehajthatók legyenek, az azokhoz szükséges feltételek (erő, eszköz) rendelkezésre álljanak. Az együttműködés elve alapján *igyekezni kell a párhuzamos ellenőrzések elkerülésére* annak érdekében, hogy az ellenőrzés az érdemi munkát csak indokolt esetben, a szükséges ideig lassítsa, akadályozza. Az ellenőrzést úgy kell megtervezni és végrehajtani (ez későbbi munkafolyamat), hogy az csak a feltétlenül szükséges időt vegye igénybe, és lehetőség szerint ne akadályozza az ellenőrzött személyt a halaszthatatlan szolgálati feladatok végrehajtásában, továbbá ne zavarja a szerv vagy szervezet működését, és a megkezdett rendőri intézkedést. *Az ellenőrzést végző szervek, személyek tehát koordinációval* (a vizsgálandó szervezeti egységek, elemek, személyek, időpontok, időtartamok egyeztetésével), szoros együttműködéssel *küszöbölik ki a szükségtelen átfedéseket*. Az ellenőrzési szolgálat által lefolytatandó ellenőrzések elrendelésének jogát az ellenőrzést végző szerv (ORFK, KR, BRFK, RRI, megyei rendőr-főkapitányságok) vezetője gyakorolja. A szakmai irányítás keretében végzett ellenőrzés elrendelése a szakirányítási kötelezettséget és jogosultságot gyakorló vezető (a közrendvédelmi szolgálati ág vonatkozásában az ORFK esetében az országos rendőrfőkapitány rendészeti helyettese, a megyei rendőr-főkapitányságok esetében a rendészeti rendőrfőkapitány-helyettes) jogköre.

11.7.2. Az ellenőrzés előkészítése

Az ellenőrzés rendszerét úgy kell felépíteni, hogy az átfogja egy-egy rendőri szerv vagy szervezet teljes tevékenységét, és garantálja az ellenőrzés folyamatosságát. Az ellenőrzéseket – *fő szabály szerint – ellenőrzési terv alapján kell végrehajtani*, amelyet az ellenőrzést végző szerv vezetője hagy jóvá. Nem kötelező azonban ellenőrzési tervet készíteni céllenőrzés és a mobil ellenőrzés végrehajtására, illetve a vezetői és a munkafolyamatba épített ellenőrzésekhez. *Az ellenőrzést végző személyeket nyílt parancssal vagy megbízólevéllel kell ellátni*. Amennyiben az ellenőrzés során minősített adatot kell megismernie az ellenőrzés eredményes végrehajtása érdekében, abban az esetben a minősített adat minősítési szintjének megfelelő felhasználói engedéllyel, személyi biztonsági tanúsítvánnyal kell felruházni. Az ellenőrzés előkészítésének munkafolyamata során kell megtenni a helyszíni vizsgálattal kapcsolatos előzetes tájékoztatást (a korábban ismertetett szabályok szerint és kivételek figyelembevételével).

11.7.3. Felkészülés az ellenőrzésre

E munkaszakasz szoros összefüggésben van az ellenőrzést végzőnek az ellenőrzésre való felkészülési kötelezettségével. Ennek során a vizsgált tevékenységet *szabályozó jogszabályok és normák megismerése* mellett – a tisztánlátás és az ellenőrzés tárgyát képező tevékenység objektív megítélése érdekében –, azok rendelkezésre állása esetén *ajánlott a vonatkozó statisztikai adatok, kimutatások, beszámolók, elemzések, jelentések és szolgálati okmányok áttanulmányozása*. Itt érdemes megjegyezni, hogy az ellenőrzött személyek irányából gyakran fogalmazódik meg az a kritika, hogy az ellenőrzést végző személyeknek (kiváltképp a függetlenített ellenőrzési szerv tagjai, csekélyebb mértékben a szakirányító szerv beosztottai) nincs más dolguk, csak az, hogy egy-egy, az épp aktuálisan ellenőrzés alá vont témakörben „kiműveljék magukat”, majd megállapítsák, hogy az ellenőrzött – akinek egyébként párhuzamosan több tucat tevékenységi kör szabályozóival kell tisztában lennie és a tevékenységét ennek megfelelően végrehajtania – megfelelően látja-e el a vizsgálat tárgyát képező feladatkört. Fontos hangsúlyozni, hogy az ellenőrzési tevékenység rendeltetése végső soron a szervezet működésének javítása. Ez pedig megköveteli az ellenőrök felkészültségét, amelynek hiánya a szervezet működésének komplex hiányosságait eredményezné. Az ellenőrzési tevékenységnek tehát csak úgy van értelme, ha az azt végző személy felkészült a vizsgált terület tevékenységét meghatározó szabályozó eszközökből, és az ellenőrzést segítő jelleggel, a működés jobbítását célzóan folytatja le.

11.7.4. Az ellenőrzés végrehajtása

Az ellenőrzéseket tervszerűen, az ellenőrzés tárgyhöz igazodva, a szakmai prioritásokkal összhangban szükséges végrehajtani. A szabályszerűség mellett minden esetben vizsgálni kell a célszerűséget, a gazdaságosságot, a hatékonyságot, valamint eredményességet is. Az ellenőrzést végrehajtó személyek közül vezetőt kell kijelölni. Az ellenőrzés helyszíni vezetője az ellenőrzésbe beosztottak ideiglenes (az ellenőrzés időtartamára vonatkozó) szolgálati előjárója, e minőségéből fakadóan pedig felelős az ellenőrzés megszervezéséért, végrehajtásáért és az összefoglaló ellenőrzési jelentés határidőre történő elkészítéséért. Az ellenőrzés vezetője az ellenőrzés megkezdése előtt tájékoztatja az ellenőrzött szerv vezetőjét az ellenőrzés megkezdéséről, tárgyról, továbbá az ellenőrzés közben vagy azt követően ismerteti az ellenőrzés során észlelt, azonnali intézkedést igénylő hiányosságokat. Jelenti az ellenőrzést végző szerv vezetőjének, ha az ellenőrzés felfüggesztésére vagy megszakítására okot adó körülmény (például összeférhetetlenség, baleset, bűncselekményen tetten érés) merült fel. Feladata továbbá, hogy jegyzőkönyvet vegyen fel, és megtegye az elsődleges intézkedéseket, ha a feltárt hiányosság azonnali intézkedést igényel, vagy ha a beosztott ellenőr bűncselekmény gyanúját jelenti, továbbá szabálysértés vagy fegyelemsértés gyanúja esetén felügyeli a bizonyításhoz szükséges eszközök biztosítását, amit az ellenőrök úgy kötelesek megtenni, hogy a bizonyítékok eredetéhez (a hozzájárítás, felkutatás vagy a rögzítés módja miatt) kétség ne férjen.

„Az ellenőrzés során az ellenőr és az ellenőrzött jogait, kötelezettségeit olyan módon kell érvényesíteni, illetve teljesíteni, hogy az ne sértse az emberi méltóságot, a szolgálati és rendfokozati tekintélyt. Az ellenőrzés nem irányulhat a feltétlen hibakeresésre. Az ellenőrzést végrehajtó személy az eredmények és hiányosságok tényszerű megállapításával, jóhiszemű eljárás keretében, az egyéni érdek és hibák teljes körű feltárásával teljesíti az ellenőrzés célját.”³²

³² 6/2012. (III. 9.) ORFK utasítás 28–29. pont.

A közterületi állomány esetében eszerint megállapítható például, hogy egy forgalmas közterületen történő ellenőrzés során az ellenőrzött birtokában tartott tárgyainak a szolgálati gépjármű motorháztetejére történő kipakoltatása kerülendő, ugyanis az alkalmas lehet az emberi méltóság megsértésére. Ugyanígy kerülni kell, hogy valamely szolgálati előljárót, például a szolgálatparancsnokot az alárendeltjei jelenlétében vonják ellenőrzés alá, mert ez könnyen sértheti a szolgálati tekintélyét. Természetesen e rendelkezés éppúgy hivatott az ellenőr incidensektől való megóvására és jogainak védelmére, mint ahogyan az az ellenőrzött személy vonatkozásában megállapítható.

11.7.5. Az ellenőrzés megállapításainak írásba foglalása

Az ellenőrzés megállapításainak írásba foglalása több szempontból is kiemelt jelentőségű. Például ennek alapján állapítható meg, hogy a vezetői feladatokat ellátó előljáró eleget tett-e ellenőrzési kötelezettségeinek; segíthet tisztázni a később esetlegesen felmerülő felelősségi kérdéseket; okirati bizonyítékként szolgálhat egy későbbi eljárásban; végül pedig érdemes megemlíteni, hogy ennek révén később rekonstruálható az ellenőrzés lefolytatása, annak menete.

Az ellenőrzések ténye és megállapításai az alábbi iratokba foglalhatók írásba:

- szolgálati okmányok, eljárási, illetve más munkafolyamat során keletkező iratok;
- ellenőrzési napló;
- ellenőrzési dosszié;
- ellenőrzési jegyzőkönyv;
- ellenőrzési jelentés;
- ellenőrzési részjelentés;
- ellenőrzési összefoglaló jelentés.³³

A *szolgálati okmányokba, eljárási vagy más munkafolyamat során keletkező egyéb iratokba* a munkafolyamatba épített ellenőrzést kötelező, míg a vezetői ellenőrzést lehetőség rögzíteni. Ilyen lehet a gépjárműindító-naplónak, menetleveleknek, fegyverszoba-nyilvántartásoknak, mintavételi eszköz nyilvántartására szolgáló füzetnek, rendőri jelentéseknek, helyszínbírságtömböknek stb. a munkafolyamatba épített vagy vezetői ellenőrzés során végrehajtott ellenőrzése, amely során az iratra az ellenőrzés, a parancsnoki revízió idejét, az azt végrehajtó nevét (aláírását, jelvéyszámát), szükség esetén a megállapításokat kell rávezetni.

A vezetői ellenőrzés során is javasolt az ellenőrzött szolgálati okmányon feltüntetni az ellenőrzés tényét, de emellett elengedhetetlen, hogy más formában (leggyakrabban ellenőrzési naplóban) is dokumentálva legyenek az ellenőrzés megállapításai. Ez fő szabály szerint az ellenőrzés helyszínén rendszeresített sorszámozott oldalakkal ellátott, átirópapírokból álló (indigó-) füzet, amelyet a szerven kívüli, tehát függetlenített és szakmai irányítás keretében végzett ellenőrzés során kötelező, egyéb esetben lehetőség alkalmazni;³⁴ a megállapításokat lehetőség van a Robotzsaru Neo rendszerben elkészített *ellenőrzési naplóban* is rögzíteni. Az ellenőrzési naplólap eredeti példánya az ellenőrzést végző által önálló iratként vagy az ellenőri jelentés mellékleteként

³³ 6/2012. (III. 9.) ORFK 99. pont.

³⁴ Az ellenőrzés megállapításairól külön írásos jelentés is készülhet, azonban az ellenőrzés tényét ebben az esetben is be kell jegyezni az ellenőrzési naplóba, illetve az ellenőrzésről készült jelentést az ellenőrzött szerv vezetőjének meg kell küldeni. Az ellenőrzési naplóba történő bejegyzési kötelezettség alól az ellenőrzést végző az ellenőrzés vezetőjétől felmentést kaphat.

kezelendő, a másodpéldány az ellenőrzött szervnél marad. Az ellenőrzési naplóban az ellenőrzött nevét, rendfokozatát, beosztását, jelvéyszámát fel kell tüntetni, de azon kívül személyes vagy minősített adat nem kerülhet a bejegyzésbe. Az alosztályvezető és a magasabb beosztású vezetők az ellenőrzéseik tervezését és dokumentálását a Robotzsaru Neo „Vezetői ellenőrzések dokumentálása” moduljában a személyükhöz kötődő, külön erre a célra rendszeresített általános számú ügyiratban (*ellenőrzési dosszié*, amelyből nyomon követhetőnek kell lennie a tárgyévben végzett ellenőrzési tevékenységnek) legkésőbb az ellenőrzést követő 5 munkanapon belül kötelesek dokumentálni és az ellenőrzött személy tudomására hozni. Ugyanez vonatkozik az ellenőrzés helyszínén felvett papíralapú dokumentáció elektronikusan történő rögzítésére is.

Az ellenőrzés során feltárt hiba akkor igényel azonnali intézkedést, ha a késedelem a szolgálati érdek súlyosabb sérelmének veszélyével járna. Ilyen esetben ellenőrzési jegyzőkönyvet kell felvenni, különösen az alábbi eseményekről:

- bűncselekmény elkövetésének gyanúja;
- okmányhiány;
- ha körözést szükséges elrendelni;
- ha minősített adat biztonságának megsértésére derül fény;
- ha veszélyhelyzetet kellett elhárítani;
- ha az ellenőrzés során az ellenőrzött nyilvánvalóan alkohol vagy bódító hatású anyag hatása alatt állt, vagy egyéb okból alkalmatlan a szolgálat ellátására;
- levett biológiai minta eltűnése;
- szolgálati lőfegyver, lőszer eltűnése, hiánya.³⁵

Ellenőrzési jelentést az ellenőrzést végző abban az esetben is készíthet, ha ellenőrzési naplót technikai okok miatt nem áll módjában felvenni, de annak felvétele két esetben kötelező, mégpedig állományvédelmi ellenőrzés esetében, valamint akkor, amikor az ellenőrzés az ellenőrzött szervnél más szerv dolgozója által elkövetett szabályellenes gyakorlatot tár fel. Ebben az esetben az érintett szerv vezetője (akinek az alárendeltségébe a hiányosság megállapításával érintett személy tartozik) külön ellenőrzési jelentésben kell hogy értesüljön az ellenőrzés során megállapítottokról. A függetlenített ellenőrzési szervezet által készített ellenőrzési jelentést annak vezetője az ellenőrzést elrendelő vezetőnek jóváhagyásra felterjeszti, majd a jóváhagyást követő 3 munkanapon belül megküldi az ellenőrzött szerv vezetőjének. Ellenőrzési részjelentéseket az olyan, több személy által végzett ellenőrzések megállapításaival kapcsolatban kell felvenni, amelyek az ellenőrök közötti feladatmegosztással járnak. Ilyen esetekben az ellenőrzés vezetője köteles a részjelentéseket *összefoglaló jelentést* készíteni.

Az ellenőrzés megállapításai alapján teendő intézkedések

Az ellenőrzött szerv vezetője jogosult a vezetése alá tartozó szervnél elvégzett ellenőrzésekről,³⁶ továbbá az ellenőrzések megállapításairól folyamatosan, de legkésőbb az ellenőrzés megállapításait tartalmazó dokumentáció elkészítését követően tájékoztatást kapni. Ezenfelül az ellenőrzés megállapításaival kapcsolatban – hasonlóan, mint az ellenőrzött személy – a feltett kérdéseire

³⁵ 6/2012. (III. 9.) ORFK utasítás 110. pont.

³⁶ Ennek megfelelően köteles azonban a szabályszerűen tudomására jutott ellenőrzésekről és azok várható időtartamáról az azokkal érintett személyeket tájékoztatni, továbbá az ellenőrök részére az ellenőrzés zavartalan lefolytatásához szükséges feltételek biztosításáról gondoskodni.

választ kaphat, továbbá *észrevételt tehet*. Erre az ellenőrzés megállapításait tartalmazó irat kézhezvételétől számított 8 napon belül van lehetősége. Az *észrevételre az ellenőrzést végző szerv* (ellenőrzési szolgálat vagy szakirányítást gyakorló) vezetője a kézhezvételtől számított 8 napon belül köteles választ adni. Amennyiben az ellenőrzött szerv vezetője a válasz ellenére továbbra is vitatja az ellenőrzés valamely megállapítását, az észrevételét 3 munkanapon belül megküldheti az ellenőrzést végző szerv vezetőjének, aki azt – állásfoglalásával együtt – 3 munkanapon belül köteles az ellenőrzést elrendelő vezetőnek felterjeszteni. A korábbiakban említetteknek megfelelően, amennyiben az ellenőrzés hiányosságot tárt fel, annak kijavítására az ellenőrzött szerv vezetője (amellett, hogy a hatáskörébe tartozó fegyelmi vagy kártérítési eljárás kezdeményezése esetén az eljárást elrendeli, lefolytatja, annak eredményéről az ellenőrzést végző szerv útján az ellenőrzést elrendelő vezetőt tájékoztatja) az ellenőrzést elrendelő vezető utasítása alapján intézkedési tervet köteles készíteni. Azt az ellenőrzési jelentés ismertetésétől, illetve az észrevételre az ellenőrzést elrendelő vezető által adott válasz kézhezvételétől számított 30 napon belül a függetlenített ellenőrzési szervezet vezetőjén keresztül köteles az ellenőrzést elrendelő vezetőnek jóváhagyásra felterjeszteni. Amennyiben az intézkedési tervet jóváhagyják, az abban foglaltak végrehajthatók, sőt kötelezően végrehajtandók, azonban a jóváhagyás visszautasítása esetén azt legfeljebb 30 napos határidő meghatározásával kiegészítésre, módosításra az ellenőrzött szervnek visszaküldik.

Az ellenőrzés megállapításainak megismerése és felhasználása

Az ellenőrzési szolgálatok ellenőrzéseiről készült jelentéseket háromféle személyi kör jogosult megismerni. Az ellenőrzési jelentés teljes tartalmát az ellenőrzött szerv vezetője mellett az ellenőrzött szerv vezetőjének előjárója ismerheti meg, és ismertetheti az érintettekkel. Természetesen – ahogyan azt már korábban említettük – az ellenőrzésről készült dokumentációnak az őt érintő részét, megállapításait az ellenőrzött személy is megismerheti. A függetlenített ellenőrzési szervezet által végzett ellenőrzés megállapításainak az említett személyi állományon kívüli, részben vagy egészben történő megismertetésére az ellenőrzést elrendelő vezető jóváhagyása mellett a függetlenített ellenőrzési szervezet vezetője adhat engedélyt. Fontos megjegyezni, hogy a függetlenített ellenőrzési szervezet az ellenőrzési feladatkörébe tartozó szerveknél végzett, a szakmai irányítást végző szerv a szakmai irányítása alá tartozó területi és helyi szerveknél az adott szakterületre vonatkozóan lefolytatott bármely ellenőrzés megállapításait megismerheti, azokat hasznosíthatja. Az ellenőrzés tapasztalatait, megállapításait az ellenőrzési szolgálat más célra is felhasználhatja. Ilyen cél lehet természetesen az állomány oktatása, képzése annak érdekében, hogy a már feltárt hibák, hiányosságok megismétlése elkerülhető legyen. Tehát az *ellenőrzések tapasztalatai a vezetői döntések előkészítése és ezáltal a rendőri szervek munkájának segítése érdekében összesíthetők*. Az ellenőrzés adatai (a kedvező jelenségeket, hatékony módszereket, tipikus hibákat egyaránt beleértve) személyazonosításra alkalmatlan módon, tanulmányok, értékelő jelentések készítésére, illetve statisztikai célra felhasználhatók.

A meghatározott feladatok teljesülésének figyelemmel kísérése, utóellenőrzés

Az ellenőrzött szerv vezetője köteles a hiányosságok kiküszöbölésére készített intézkedési terv végrehajtásáról az ellenőrzést végző szerv vezetőjét tájékoztatni, aki annak érdekében, hogy

meggyőződjön az intézkedési terv végrehajtásáról és arról, hogy az a hozzáfűzött reményeket beváltotta, utóellenőrzést is elrendelhet. Ha az utóellenőrzés azt állapítja meg, hogy a meghatározott intézkedések az intézkedési tervben meghatározott határidőn belül nem történtek meg, a mulasztásért felelős személy ellen fegyelmi eljárást kell indítani. Ha utóellenőrzésre az ellenőrzést végző szerv vezetőjének döntése alapján nem kerül sor, akkor az intézkedések végrehajtását a következő ellenőrzés során kell vizsgálni.

Jogorvoslat

„Az ellenőrzés alá vont az ellenőrzés tényével, módjával, megállapításaival szemben annak tudomására jutását követő nyolc napon belül panaszt terjeszthet elő. A panasz előterjesztésének az ellenőrzés végrehajtására nincs halasztó hatálya. A panasz ügyében az ellenőrzést végző állományilletékes parancsnoka, rendvédelmi igazgatási szolgálati jogviszonyban álló ellenőr esetén a munkáltatói jogokat gyakorló vezető dönt.”³⁷

Az ellenőrzés befejezését követően az ellenőrzést végző köteles az ellenőrzött személyt panasztételi jogáról tájékoztatni, felvilágosítani, aki a panaszt a szolgálati út betartásával kell hogy előterjessze (az az ellenőrzött szerv vezetőjén és az ellenőrzést végző szerv vezetőjén keresztül jut el az ellenőrzést végző állományilletékes parancsnokához). Rendvédelmi igazgatási jogviszonyban álló ellenőrrel leggyakrabban a hivatali, a gazdasági, valamint a humánigazgatási szakszolgálat vonatkozásában megvalósuló, szakmai irányítás keretében végzett ellenőrzések során találkozhatunk.

11.8. Állományvédelmi ellenőrzés

A korrupciós cselekmények visszaszorítása érdekében valamennyi ellenőrzési szolgálat (ORFK, KR, RRI, BRFK, megyei rendőr-főkapitányságok ellenőrzési szolgálata), továbbá a helyi szervek (rendőrkapitányságok, határrendészeti kirendeltségek) vezetői kötelesek állományvédelmi ellenőrzéseket tartani, amelyeket havi bontásban készített állományvédelmi keretterv alapján hajtanak végre. „Állományvédelmi ellenőrzést negyedévente legalább 3 alkalommal kell tartani, amelyet a feladathoz igazodó létszámmal, de legalább két fővel szükséges végrehajtani.”³⁸ Az ellenőrzési szolgálatok és a helyi szervek vezetői tehát évente legalább tizenkét alkalommal (átlagosan havi egyszer) kötelesek állományvédelmi ellenőrzést tartani, amelyet legalább két fővel lehet végrehajtani. Javasolt, hogy a helyi szervek esetében a két fő közül az egyik a szerv vezetője vagy – távollétében – szervezetszerű helyettese legyen. Az állományvédelmi ellenőrzésekről készített jelentéseket (kötelező ellenőrzési jelentést készíteni) a területi szervek vonatkozásában az ellenőrzési szolgálatok gyűjtik és kezelik. Ezért a helyi és a területi szervek vezetői az általuk jóváhagyott jelentéseket az ellenőrzést követő 5 munkanapon – NOVA SZEÜSZ

³⁷ 6/2012. (III. 9.) ORFK utasítás 136–137. pont.

³⁸ 20/2013. (V. 17.) ORFK utasítás a 26. pont.

küldési móddal³⁹ – belül fel kell hogy terjesszék az ellenőrzési szolgálat részére. Ha a helyi vagy a területi szerv által végrehajtott állományvédelmi ellenőrzés korrupcióra utaló cselekményt tárt fel, a jóváhagyott jelentést a területi szerv ellenőrzési szolgálata az ORFK Ellenőrzési Szolgálat részére szintén 5 munkanapon belül továbbítja.

Az állományvédelmi ellenőrzés az alábbi tevékenységekre, eseményekre, jelenségekre terjed ki:

- ajándéktárgyak elfogadása;
- a magántulajdonú mobiltelefon birtoklásának szabályszerűsége;
- a közterületi, illetve az idegenrendészeti ügyintézői feladatok ellátásához szükséges felszerelések, okmányok;
- az ellenőrzött szervezeti elem szolgálati helyiségeinek, az irodáknak, az állomány részére biztosított pihenőhelyiségnek, a feladat végrehajtásából beérkező gépjárműveknek, valamint a más, rejtkehelyként alkalmazható helyek;
- a készpénz és a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz birtoklása szabályszerűségének ellenőrzésére.

Az állomány szolgálati, hivatali tevékenységével kapcsolatos ajándékot, jutalmat, kedvezményt vagy más előnyt – jogszabályban foglalt kivétellel – nem fogadhat el.⁴⁰

A legális jutalom kategóriában a rendőrség által biztosított, a Hszt.-ben megfogalmazott (jubileumi jutalom, pénz- vagy tárgyjutalom, hazai vagy külföldi jutalomüdülés) jutalom, vagy a területi vagy helyi rendőri szerv és a megyei vagy helyi önkormányzat által kötött együttműködési megállapodásban foglalt, az önkormányzat által felajánlott jutalom fogadható el. Minden más, a hivatali tevékenységgel, a rendőri mivolttal kapcsolatban felajánlott ajándék, jutalom vagy kedvezmény – képviseljen az bármilyen csekély értéket is, legyen az akár egy csésze kávé vagy egy szál virág – visszautasítandó. E szabályok betartására az állományvédelmi ellenőrzés során is ki kell térni. Korrupciós gyanú hiányában legalább egy kérdésfeltevéssel (interjúval) kell ellenőrizni a feltételezést.

A közterületen, a közúti, vasúti, légi, vízi határátkelőhelyen, a fogdában, az őrzött szálláson, az őrzött létesítményben, illetve az előállító egységben ellátott határrendészeti, közlekedésrendészeti, közrendvédelmi, illetve objektumvédelmi szolgálat hivatásos állományú tagja a szolgálatban magántulajdonú mobiltelefont nem tarthat magánál, kivéve, ha azt a szolgálati előljáró engedélyezte.⁴¹ A magáncélú telekommunikációs eszköz (mobiltelefon) a felsorolt szolgálati formák ellátása során történő birtokban tartásának engedélyezésére irányuló kérelem benyújtása csak indokolt, egyedi méltánylást igénylő esetben és kizárólag írásban történhet. Azt a szolgálati előljáró – fő szabály szerint – írásban engedélyezheti, de ha a körülmények az eseti vagy tartós engedély írásba foglalását nem teszik lehetővé, a magáncélú mobiltelefon birtokban tartása és használata szóban is engedélyezhető. Az engedélyt ebben az esetben az akadályoztató körülmények elhárulását követően nyomban írásba kell foglalni. Az engedély kiadásakor annak időtartama meghatározható, így annak leteltével az engedélyt automatikusan visszavonják. Ha az engedélyt határozatlan időre adták ki, a visszavonást is írásos formában kell dokumentálni. A szolgálati előljáró a magáncélú mobiltelefon birtokban tartását abban az esetben is engedélyezheti, ha a szolgálat ellátására olyan

³⁹ Amely az Iratkezelési Szabályzat módosításáról szóló 49/2018. (XII. 21.) ORFK utasítás alapján a Robotzsaru rendszer olyan szolgáltatása, amely hivatali kapun keresztül biztosítja a hiteles elektronikus iratok kézbesítését az egységes kormányzati ügyiratkezelő rendszer (KÉR) azonosítóval rendelkező szervezetek számára.

⁴⁰ 20/2013. (V. 17.) ORFK utasítás 29–30. pont.

⁴¹ 20/2013. (V. 17.) ORFK utasítás 30/B. pont.

helyen kerül sor, ahol a szolgálati célú telekommunikációs eszközökkel a hivatásos állomány tagjának folyamatos elérhetősége nem biztosítható.

Az állományvédelmi ellenőrzésnek a közrendvédelmi szolgálati ág közterületi szolgálatot ellátó állománya esetében ki kell terjednie azokra a részükre kiadott, szigorú számadásos iratokra, okmányokra, amelyek alkalmasak lehetnek egyes korrupciós cselekmények elkövetési eszközének. Ilyen okmány a helyszínbírság-tömb, valamint az okmánybevonó. Lényeges, hogy az állományvédelmi ellenőrzés során az ellenőrzött személy által használt helyiségek, szolgálati gépjárművek ellenőrzését is végre kell hajtani, különös tekintettel a rejtekhelyként alkalmazható helyekre (fiókok, nyílások).

A magáncélú mobiltelefon birtokban tartásának korlátozásával érintett állományra vonatkozik, hogy „szolgálatban tízezer forintot vagy ennek megfelelő összegű külföldi fizetőeszközt meghaladó készpénzt és – a bankkártya, valamint a Széchenyi Pihenőkártya kivételével – készpénzhelyettesítő fizetési eszközt nem tarthat magánál”.⁴² Ennek ellenőrzése bűncselekmény gyanújának hiányában – állományvédelmi ellenőrzés keretében is – csak a korábbiakban taglalt módon történhet, mégpedig egyrészt megkérdezéssel (interjúval), másrészt az ellenőrzés alá vont személy arra vonatkozó felszólításával, hogy a birtokában lévő tárgyakat mutassa be.

⁴² 20/2013. (V. 17.) ORFK utasítás 30/A. pont.